

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1994

Vyhlásené: 24.09.1994 Časová verzia predpisu účinná od: 01.10.1994 do: 30.06.1998

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

257

VYHLÁŠKA

Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky

z 18. júla 1994,

**ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona Slovenskej
národnej rady č. 110/1972 Zb. o plemenitbe hospodárskych zvierat**

Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) po dohode so zúčastnenými ústrednými orgánmi podľa § 30 zákona Slovenskej národnej rady č. 110/1972 Zb. o plemenitbe hospodárskych zvierat ustanovuje:

§ 1

Odborná spôsobilosť pracovníkov plemenárskych organizácií

Podmienkou odbornej spôsobilosti pracovníkov plemenárskych organizácií na vykonávanie úloh štátnej starostlivosti o rozvoj plemenárstva je ukončené štúdium na vysokej poľnohospodárskej škole alebo na vysokej veterinárskej škole, prípadne ukončené štúdium na strednej poľnohospodárskej škole a vykonanie skúšky (§ 4 ods. 1).

§ 2

Výberové a uznávacie komisie

(1) Výberovými komisiami ¹⁾ sú

- a) výberová komisia pre hovädzí dobytok,
- b) výberová komisia pre ošípané,
- c) výberová komisia pre kone,
- d) výberová komisia pre ovce a kozy.

(2) Pre hydinu je iba jedna celoštátna uznávacia komisia.

(3) Ústredná výberová a uznávacia komisia a komisie podľa odsekov 1 a 2 (ďalej len „komisia“) majú najmenej 5 členov. Členom komisie je vždy pracovník štátnej veterinárnej správy.²⁾

(4) Predsedu a ďalších členov komisie vymenúva a odvoláva minister pôdohospodárstva Slovenskej republiky na návrh Štátneho plemenárskeho ústavu Slovenskej republiky (ďalej len „ústav“), štátnej veterinárnej správy ³⁾ a zväzov chovateľov hospodárskych zvierat, z odborníkov z oblasti chovu hospodárskych zvierat, najmä z vedeckovýskumných organizácií, vysokých škôl, orgánov veterinárnej správy a chovateľov hospodárskych zvierat.

(5) Funkčné obdobie členov komisie trvá tri roky.

(6) Cestovné náhrady členov komisie pri pracovných cestách vykonávaných v súvislosti s členstvom v komisii poskytuje podľa osobitných predpisov⁴⁾ ministerstvo.

(7) Z organizačnej stránky činnosť komisie zabezpečuje ústav.

(8) Podrobnosti o organizácii a činnosti komisie upravuje štatút komisie.

§ 3

Osvedčenie o odbornej spôsobilosti na vykonávanie inseminácie a na prenos embryí

(1) Osvedčenie o odbornej spôsobilosti na vykonávanie odborných prác pri umelom osemeňovaní (ďalej len „inseminácia“) alebo pri prenose embryí vydá ústav pracovníkovi staršiemu ako 18 rokov, ktorý úspešne vykonal predpísané teoretické a praktické skúšky pred skúšobnou komisiou, ktorej členom je pracovník štátnej veterinárnej správy.²⁾

(2) Pracovník, ktorému bolo vydané osvedčenie o odbornej spôsobilosti podľa odseku 1, a veterinárni lekári sa pravidelne podrobujú lekárskeym prehliadkam; insemináciu nesmú vykonávať, ak sú vylučovateľmi zárodkov nebezpečných nákaz prenosných z ľudí na zvieratá.

§ 4

Predaj hospodárskych zvierat, spermy a embryí

(1) Plemenníkov alebo plemennice možno predávať, len ak sú trvale označené alebo evidované tak, že možno zistiť ich totožnosť, a ak je pre ne vydané osvedčenie o pôvode.

(2) Spermu možno predávať, len ak

- a) bola získaná v insemináčnej stanici, v ktorej sa vykonáva veterinárny dozor podľa osobitných predpisov,⁵⁾
- b) pochádza od plemenníka, pre ktorého bolo vydané osvedčenie o spôsobilosti na použitie v inseminácii, osvedčenie o pôvode a doklad o krvnom type plemenníka,
- c) je označená a je pripojené osvedčenie o pôvode a plemene darcu.

(3) Spermu z dovozu možno predávať, len ak podlieha veterinárnemu dozoru podľa osobitných predpisov.⁵⁾

(4) Plemenárske organizácie môžu dovážať len plemenníky, plemennice, spermu alebo embryá, ktoré spĺňajú podmienky uvedené v odseku 1, v odseku 2 písmenách b) a c) a v odsekoch 3 a 5.

(5) Embryá možno predávať, len ak

- a) pochádzajú od plemenníc, pre ktoré bolo vydané osvedčenie o pôvode,
- b) je pripojené osvedčenie o pôvode a plemene genetických rodičov vrátane údajov o ich krvnom type.

Inseminácia hovädzieho dobytku

§ 5

(1) Inseminácia hovädzieho dobytku sa zabezpečuje podľa príparovacích plánov, ktoré zostavujú chovatelia v súčinnosti s plemenárskymi organizáciami. Pritom sa prihliada najmä na príslušnosť plemenníc k jednotlivým plemenám a na to, aby sa zabránilo nežiaducej príbuzenskej plemenitbe a neplánovanému kríženiu.

(2) Pripárovací plán je podkladom na uzatvorenie zmluvy o vykonaní inseminácie alebo prenose embryí, ktorú uzatvára chovateľ plemenníc s fyzickou osobou alebo s právnickou osobou, ktoré túto činnosť zabezpečujú.

(3) Inseminovať možno len plemennice zdravé, označené ušnou známkou a v chovoch bez nákazlivých chorôb.

§ 6

(1) Chovateľ plemenníc určených na insemináciu alebo na prenos embryí

- a) založí pre každú plemennicu kartu plemennice,
- b) zabezpečí označenie plemennice ušnou známkou a vedie evidenciu o vykonanej inseminácii,
- c) oznamuje dohodnutým spôsobom a dohodnutému subjektu začiatok ruje a uvedie požadovaného býka na insemináciu,
- d) utvára podmienky nevyhnutné na bezpečné a bezchybné vykonanie inseminácie.

(2) Obsah karty plemennice určí ústav.

§ 7

Pracovník alebo veterinárny lekár, ktorý vykonáva insemináciu,

- a) posúdi príznaky ruje a pohlavné orgány plemennice v ten istý deň, keď sa na základe oznámenia chovateľa plemenníc dozvie o začiatku ruje; ak zistí, že ide o nepravú alebo skončenú ruju alebo o plemennicu s príznakmi ochorenia pohlavných orgánov alebo s príznakmi porúch celkového zdravotného stavu, insemináciu nevykoná,
- b) do karty plemennice zapíše
 1. každú vykonanú insemináciu a údaje o nej oznámi ústavu podľa jeho požiadaviek,
 2. dôvod, pre ktorý insemináciu nevykonal, o čom bezodkladne upovedomí chovateľa plemenníc,
 3. výsledky vyšetrenia teľnosti inseminovanej plemennice a údaje o výsledkoch tohto vyšetrenia oznámi ústavu,
- c) mesačne predkladá chovateľovi plemenníc údaje o výsledkoch reprodukčného procesu, ak sa nedohodnú inak.

§ 8

Podrobnosti o inseminácii hovädzieho dobytku určujú technické normy.⁶⁾

§ 9

Inseminácia ostatných hospodárskych zvierat

Na insemináciu ošípaných, koní, oviec a kôz sa primerane vzťahujú predpisy a technické normy

⁷⁾ ako na insemináciu hovädzieho dobytku.

§ 10

Prenos embryí

(1) Výber plemenníc určených na prenos embryí (darkyne a príjemkyne), výber spermy a ich ďalšie využitie zabezpečuje chovateľ v spolupráci s právnickými osobami alebo s fyzickými osobami, ktoré vykonávajú túto činnosť.

(2) Vyšetrenie celkového zdravotného stavu, zdravotného stavu pohlavných orgánov plemenníc a ich hormonálne ošetrenie vykonáva veterinárny lekár. Sledovanie odozvy na hormonálne ošetrenie zabezpečí chovateľ plemenníc podľa pokynov veterinárneho lekára.

Prirodzené párenie

§ 11

(1) Chovatelia plemenníc môžu zabezpečovať prirodzené párenie plemenníc hovädzieho dobytku, ošípaných, oviec a kôz iba plemenníkmi, pre ktorých bolo vydané osvedčenie o spôsobilosti na pripúšťanie.

(2) Pripárovať možno len plemennice označené ušnou známkou.

§ 12

(1) Prirodzené párenie koní sa zabezpečuje podľa pripárovacích plánov, ktoré zostavuje príslušný chovateľský zväz s chovateľmi na jeden rok. Pripárovacie plány sú podkladom na uzavieranie zmlúv o vykonávaní prirodzeného párenia.

(2) Na prirodzené párenie koní možno používať len tých plemenníkov, ktorých chovateľom udelila komisia na základe osvedčenia o spôsobilosti na pripúšťanie povolenie na prirodzené párenie v príslušnom roku.

§ 13

(1) Chovatelia pri určovaní potrebného počtu plemenníkov dbajú o to, aby na jedného plemenného býka pripadlo podľa miestnych chovateľských podmienok a štruktúry stáda spravidla 100 plemenníc (kráv a jalovic starších ako jeden rok), na jedného plemenného kanca 30 prasnic, na jedného plemenného barana 30 až 40 bahníc a na jedného plemenného capa 45 kôz.

(2) Plemennice hovädzieho dobytku, ošípaných, koní, oviec a kôz možno pripustiť len v miestach ustajnenia plemenníkov.

§ 14

Chovateľ plemenníka

- a) zabezpečuje riadne ustajnenie, kŕmenie a ošetrovanie plemenníka,
- b) zabezpečuje, aby plemenníka ošetrovali len osoby, ktoré nie sú vylučovateľmi zárodkov nebezpečných nákaz prenosných z ľudí na zvieratá a spĺňajú podmienky určené predpismi o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci,
- c) pripravuje vhodné pripúšťadlo,
- d) nepripustí plemenníka a nezapustí plemennicu s príznakmi ochorenia pohlavných orgánov alebo s príznakmi porúch celkového zdravotného stavu,
- e) vedie pripúšťací register, v ktorom eviduje údaje o každom pripustení plemenníka,
- f) vydáva chovateľovi plemenníc pripúšťací lístok o každom pripustení plemenníka,
- g) odovzdá osvedčenie o spôsobilosti na pripúšťanie a pripúšťací register plemenníka ústavu, ak bolo osvedčenie o spôsobilosti na pripúšťanie plemenníka zrušené.

Výber plemenníkov

§ 15

(1) Výber plemenných býkov, kancov, baranov a capov uskutočňuje komisia na trhoch plemenných a chovných zvierat. Výber plemenných žrebcov uskutočňuje komisia spravidla v plemenárskych organizáciách po výkonnostných skúškach koní.

(2) Výsledky výberu vrátane posudku komisie sa zapisujú do osvedčenia o spôsobilosti na použitie v inseminácii alebo na pripúšťanie. Osvedčenie o spôsobilosti na použitie v inseminácii sa vzťahuje aj na spermu plemenníka. V osvedčení o spôsobilosti na pripúšťanie sa uvedú aj podmienky využitia plemenníka.

(3) Chovateľ plemenníka zabezpečí každoročne preskúšanie vhodnosti a spôsobilosti plemenníka na použitie v inseminácii alebo na pripúšťanie, pričom na toto preskúšanie vytvorí vhodné podmienky; podľa výsledkov preskúšania možno osvedčenie o spôsobilosti na použitie v inseminácii alebo na pripúšťanie zmeniť alebo zrušiť.

§ 16

(1) Sperm plemenných býkov možno používať v inseminácii až po získaní výsledkov kontroly dedičnosti úžitkových vlastností (najskôr pri počte 20 efektívnych dcér) a kontroly dedičnosti zdravia.

(2) Sperm nepreverených plemenných býkov možno využívať v rozsahu určenom ústavom a chovateľským zväzom iba na výskumné účely.

(3) Sperma plemenných býkov sa plní do pejet označených príslušným registrom plemenného býka, dátumom zmrazenia spermy a číselným kódom ušnej známky plemenníka; sperma určená na export sa označuje aj registračným číslom inseminačnej stanice.

(4) Na plemenitbu možno použiť iba plemenné býky, ktoré pri kontrole dedičnosti úžitkových vlastností dosiahli požadované parametre s označením „zlepšovateľ“.

§ 17

Plemenitba hydiny

(1) Plemenitbu hydiny možno vykonávať insemináciou alebo párením. Na obidva spôsoby plemenitby možno využívať len plemenníky alebo ich spermu a plemennice pochádzajúce zo šľachtiteľských chovov povolených úžitkových typov hydiny.

(2) Pripárovacie plány šľachtiteľských a rozmnožovacích chovov hydiny zostavujú šľachtiteľské organizácie pre každú jej generáciu.

§ 18

Kontrola úžitkovosti

Plemenárske organizácie vykonávajú kontrolu úžitkovosti hospodárskych zvierat s cieľom zabezpečiť úžitkovú hodnotu hospodárskych zvierat. Podrobnosti o kontrole úžitkovosti určujú technické normy.⁸⁾

§ 19**Kontrola dedičnosti úžitkových vlastností a kontrola dedičnosti zdravia**

(1) Kontrolu dedičnosti úžitkových vlastností hospodárskych zvierat vykonáva ústav alebo iná plemenárska organizácia. Podrobnosti o kontrole dedičnosti úžitkových vlastností určujú technické normy.⁹⁾

(2) Kontrolu dedičnosti zdravia vykonávajú orgány veterinárnej starostlivosti²⁾ v spolupráci s chovateľom.

(3) Plemennú hodnotu plemenníkov a plemenníc posudzuje ústav; pritom prihliada na výsledky kontroly dedičnosti úžitkových vlastností hospodárskych zvierat a kontroly dedičnosti zdravia. Výsledky kontroly dedičnosti ústav pravidelne zverejňuje.

§ 20**Hodnotenie hospodárskych zvierat**

(1) Plemenníky hovädzieho dobytku, ošípaných, oviec a kôz sa hodnotia pri ich výbere. Plemenníci hovädzieho dobytku, pre ktorých bolo vydané osvedčenie o spôsobilosti na použitie v inseminácii, sa každoročne hodnotia na všeobecných výberoch plemenných býkov.

(2) Plemennice hovädzieho dobytku, ošípaných, oviec a kôz zaradené do kontroly úžitkovosti sa hodnotia na bonitáciách u chovateľov plemenníc, na trhoch a aukciách alebo na výstavách plemenných a chovných zvierat.

(3) Žrebce sa hodnotia pri ich výbere, žrebce a kobyly uznaných a povolených plemien v šľachtiteľských a rozmnožovacích chovoch po výkonnostných skúškach.

(4) Anglický plnokrvník, klusák, arabský kôň a ostatné plemená teplokrvných koní s jednostrannou športovou úžitkovosťou sa hodnotia pri ich zaradení do kontroly úžitkovosti a pri skončení športovej výkonnosti.

§ 21**Plemenné knihy**

Plemenná kniha sa vedie o každom plemene hovädzieho dobytku, ošípaných, koní a oviec osobitne.¹⁰⁾

§ 22**Označovanie hospodárskych zvierat**

(1) Na účely evidencie a overovania totožnosti hospodárskych zvierat sa označuje

- a) každý plemenník, pre ktorého bolo vydané osvedčenie o spôsobilosti na použitie v inseminácii alebo na pripúšťanie,
- b) každá plemennica, ktorá sa má použiť na insemináciu, prenos embryí aj na pripáranie plemenníkmi,
- c) kone v šľachtiteľských chovoch, kobyly v ostatných chovoch zapísané do plemenných kníh a kone v chovoch,, v ktorých sa vykonáva kontrola úžitkovosti,
- d) všetka hydina v chovoch, v ktorých sa vykonáva kontrola úžitkovosti spôsobom ustanoveným ústavom; označenie sa vykoná ušnou známku alebo krúžkom s číselným kódom, ktoré prideluje pre všetky chovy ústav.

(2) Ústav vedie pre potreby šľachtenia a plemenitby centrálnu evidenciu jednotlivých druhov hospodárskych zvierat.

§ 23

Chovy na zošľachtovanie plemien

(1) Šľachtiteľské chovy uznáva komisia z chovov hospodárskych zvierat, v ktorých väčšina zvierat preukázala na základe výsledkov vykonávanej kontroly úžitkovosti a kontroly dedičnosti úžitkových vlastností vynikajúcu úžitkovú a plemennú hodnotu. Návrh na uznanie chovu podávajú komisii chovatelia alebo chovateľské zväzy. K návrhu na uznanie šľachtiteľského chovu treba pripojiť vyjadrenie orgánu veterinárnej starostlivosti²⁾ o zdravotnom stave chovu.

(2) Rozmnožovacie chovy uznáva komisia z chovov hospodárskych zvierat, v ktorých väčšina zvierat preukázala na základe výsledkov vykonanej kontroly úžitkovosti a kontroly dedičnosti úžitkových vlastností nadpriemernú úžitkovosť a plemennú hodnotu; pritom prihliada na vyjadrenie orgánu veterinárnej starostlivosti²⁾ o zdravotnom stave chovu.

(3) Kritériá na uznanie šľachtiteľského alebo rozmnožovacieho chovu určuje ministerstvo na návrh chovateľského zväzu príslušného plemena.

(4) V úžitkových chovoch ošípaných sa vykonáva obnova základných stád plemennými alebo chovnými prasničkami, pre ktoré bolo vydané osvedčenie o pôvode.

§ 24

Zrušuje sa vyhláška Ministerstva poľnohospodárstva a výživy Slovenskej socialistickej republiky č. 108/1974 Zb., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona Slovenskej národnej rady o plemenitbe hospodárskych zvierat.

§ 25

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. októbrom 1994.

Pavel Koncoš v. r.

- 1) § 6 ods. 1 písm. a) zákona Slovenskej národnej rady č. 110/1972 Zb. o plemenitbe hospodárskych zvierat.
- 2) § 4 zákona Slovenskej národnej rady č. 11/1992 Zb. o organizácii veterinárnej starostlivosti Slovenskej republiky.
- 3) § 3 ods. 1 písm. a) zákona Slovenskej národnej rady č. 11/1992 Zb.
- 4) Zákon č. 119/1992 Zb. o cestovných náhradách.
- 5) § 22 zákona č. 87/1987 Zb. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov.
- 6) ČSN 46 7111 Sperma býka.
- 7) Napr. ČSN 46 7109 Názvoslovie z odboru inseminácie hospodárskych zvierat, ČSN 46 7114 Sperma kancov.
- 8) ČSN 46 6164 Kontrola úžitkovosti a dedičnosti úžitkových vlastností ošípaných. ČSN 46 6310 Plemenné kone. ČSN 46 6213 Kontrola úžitkovosti oviec. ČSN 46 6113 Kontrola úžitkovosti hovädzieho dobytku. ČSN 46 6404 Kontrola úžitkovosti hydiny. ČSN 46 6164 Kontrola úžitkovosti a dedičnosti úžitkových znakov ošípaných.
- 9) ČSN 46 7106 Plemenárske názvoslovie, kontrola úžitkovosti a dedičnosti hovädzieho dobytku. ČSN 46 6114 Kontrola dedičnosti mliečnej úžitkovosti hovädzieho dobytku. ČSN 46 6115 Kontrola dedičnosti dojiteľnosti hovädzieho dobytku. ČSN 46 6164 Kontrola úžitkovosti a dedičnosti úžitkových vlastností ošípaných. ČSN 46 6214 Kontrola dedičnosti oviec.
- 10) § 18 zákona Slovenskej národnej rady č. 110/1972 Zb.

